

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויקרא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יז
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
שנת מאה ועשרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים אי"א נו"נ

עוסק בצ"צ באמונה

מרא דאתרא דקהילת לוי יצחק חב"ד בלאס אנדזשעלעס

מורנו הרב שמעון ע"ה

בן הרה"ח הת' השד"ר ר' מנחם שמואל דוד הלוי ז"ל

רייטשיק

שליח ומקושר בלב ונפש לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

למד ולימד תורת הנגלה והנסתר בחיות פניני

אוהב שלום ורוךף שלום ומעורב עם הבריות

התמסר בלב ונפש להדריך בני קהילתו באהבת ישראל

דאג ועמל למענם בגו"ר בטוב לבבו

באהבה אבהית, בחמלה ובקירוב הדעת

וביחוד לנצרכים ונמוכי רוח

חבר רבני חב"ד בקאליפארניא

מו"צ ומשפיע לאנ"ש ושלוחים ורבים נהנו ממנו עצה ותושי'

עסק במרץ ובלהט במבצעים ובהפצת המעיינות

שתל בעירו קשר והתמסרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

העמיד דור ישרים יבורך חסידים שלוחים ומקושרים

נפטר בשם טוב

חג הגאולה כ' כסלו ה'תשפ"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

For this and other books on Moshiah & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ויקרא

אומר בכל יום באופן דחדש ממש „פקד פקדתי אתכם“, ומשיח צדקנו „עומד אחר כתלנו“, והנה זה בא¹⁰, ויש להתכונן לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומ"צ, כפס"ד הרמב"ם¹¹ (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י „מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה“.

(משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת תנש"א)

(9) שה"ש ב, ט.

(10) שם ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(11) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

(ב) מדוע צריך רש"י להביא שתי הוכחות לפירושו על „ונמצה“, ואינו מסתפק באחת מהן?

(ג) מדוע בחר רש"י דוקא פסוקים אלו, הרי לשון זו מופיעה במקומות רבים נוספים בנ"ך?

(ד) יותר מכך: במשלי – שמשם מצטט רש"י את „לשון מיץ אפים“ – מסביר רש"י, שהמילה „מיץ“ היא „כמו וימץ טל...“ (הנאמר לפני כן, בספר שופטים⁸) – ואם כך, צריך היה רש"י להביא כאן את ההוכחה מ„וימץ טל...“ שבספר שופטים⁹, שהרי: (א) פסוק זה מופיע לפני¹⁰ משלי, (ב) הפירוש למשלי מובן, לפי רש"י, רק על-פי הפסוק שבספר שופטים.

(ה) בהוכחות המובאות על-ידו עצמן, מביא רש"י תחילה את הפסוק „מיץ אפים“, המופיע במשלי, ולא את הפסוק „כי אפס המץ“ המופיע לפני כן¹⁰ – בספר ישעיהו?

(ו) בפסוק המצוטט ממשלי כתובה המילה „מיץ“ פעמיים לפני הביטוי „מיץ אפים“, המצוטט על-ידי רש"י – „מיץ חלב יוציא חמאה ומיץ אף יוציא דם“¹¹ – ורש"י מצטט

א. פירוש רש"י ל„ונמצה דמו“, והשאלות עליו

בפסוק¹, והקריבו הכהן אל המזבח ומלך את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח² מצטט רש"י מן הפסוק את המילים „ונמצה דמו“² ומפרש „לשון: מיץ אפים,³ כי אפס המץ⁵, כובש בית השחיטה על קיר המזבח והדם מתמצה ויורד“.

בפשטות נראה שרש"י רוצה לבאר את המילה „ונמצה“, שאינה מופיעה בתורה לפני כן ואינה נפוצה כלל בתורה, ולכן הוא מפרש שמשמעותה „לשון מיץ אפים כי אפס המץ...“.

אך יש להבין:

(א) מהו הקשר בין באור המילה „ונמצה“ לבין ההסבר המופיע ברש"י מיד בהמשך, „כובש בית השחיטה על קיר המזבח והדם מתמצה ויורד“, והרי, לכאורה, אילו רצה רש"י לפרש את אופן מיצוי הדם, היה צריך לעשות זאת ב„דיבור מתחיל“ נפרד?⁶

(1) פרשתנו א, טו.

(2) אין להקשות מדוע לא העתיק רש"י גם תיבות „על קיר המזבח“ – כי העתיק בפנים פירושו. וכמדובר כמ"פ שלפעמים מעתיק רש"י תיבות מהכתוב בפנים פירושו ומכניס ביניהן פירוש הדברים (ותיבות אלו צ"ל כתובות באותיות שמעתיקן רש"י מהכתוב), ובנדו"ד „ונמצה דמו, לשון מיץ אפים כי השחיטה על קיר המזבח והדם מתמצה ויורד“.

(3) משלי ל, לג (ושם „ומיץ“).

(4) ישע' טז, ד.

(5) בראב"ע (משלי שם. ועוד) ורד"ק (בס' השרשים שלו) דג' שרשים בזה מיץ מצץ ומצה, ותיבת „נמצה“ הוא נפעל בשורש „מצח“. אבל לדעת רש"י כולם משורש אחד, וגם שורש ונמצה הוא „מיץ“, ולדעתו יש שרשים שהם רק ב' אותיות – ראה בארוכה מלבי"ם כאן. ועוד. וראה (וגם בכמה פרטים דלקמן בהשיתה) שר"ח ח"ו ע' 2742.

(6) ראה לדוגמא בפרש"י פסוק יז ד"ה בכנפיו – ב' פעמים. ובכ"ח.

(7) ומהם כמה קודם להפסוקים שהביא רש"י – ראה לקמן הערה 9.

(8) ו, לח.

(9) שוהו פעם הא' בנ"ך שנאמר תיבת „וימץ“. משא"כ תיבת „נמצה“ שבפרשתנו (ה, ט) בנוגע לחטאת – פשוט שאא"פ להביא, שהרי היא אותה התיבה שנאמרה כאן – ומאי אולמי לגבי דידן?

אין לומר שרש"י מביא ב' כתובים אלו כיון שהם שורש התיבה (כנ"ל הערה 5) שהרי (נוסף ע"ז שלא הו"ל להביא גם „מיץ אפים“. ועכ"פ הו"ל להקדים „כי אפס המץ“ – הרי) אינו נוגע בפשט"מ כאן מהו שורש התיבה.

(10) ראה ב"ב ד, ב: סדרן של נביאים כו' של כתובים כו'.

(11) ויתירה מזו – „מיץ אפים“ נלמד ענינו מן „מיץ חלב

י.ב.

לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל עומדים אנו בסוף זמן הגלות, לאחר שכבר "כלו כל הקיצין"¹, וכבר עשו תשובה, ובלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (לפני עשרות שנים) שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"², ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו³.

* * *

גם לאחר קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה (שלא בערך לגלות מצרים במשך מאתיים ועשר שנה) – מציאותם של "בני ישראל" היא בעצם למעלה מגלות, וכל רגע נוסף שנמצאים בגלות ה"ז באופן ד"הבאים מצרימה"⁴, "כאילו אותו יום נכנסו למצרים"⁵, ועומדים הם בתוקף האמונה והבטחון שתיכף ומיד יקיים הקב"ה הבטחתו "פקד פקדתי אתכם"⁶ בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט כששומעים ממשה רבינו שבדורנו⁷, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכו"כ לאחר שישנה גם השלימות דארבעים שנה, "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸, ועומדים בשנת ה"א (ה'תשנ"א), ר"ת (ה' תהא שנת) נפלאות אראנו.

ולכן, יש לעודד ולחזק את רוחם של בני ע"י ההכרזה שהקב"ה

- 1) סנהדרין צו, ב.
- 2) שיחת שמה"ת תרפ"ט.
- 3) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.
- 4) שמות א, א.
- 5) שמו"ר ריש פרשתנו (פ"א, ד). תנחומא שם ג.
- 6) שמות ג, טז.
- 7) ראה ב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה זח"ג רע"ג, א. תקו"ז ת"ס (ק"ב, רע"א. קיד, רע"א). תניא פמ"ד. שם אגה"ק ביאור לסי' ז' בסופו.
- 8) תבוא כט, ג.

לקוטי

דוקא את הפעם השלישית של המילה "מיץ"?

ב. רש"י מסביר: „ונמצה” – על ידי פעולת האדם

ההסבר לכל זה הוא: רש"י אינו מתכוון לבאר את המילה „ונמצה” בלבד, אלא להשיב על שאלה המתעוררת בפסוק זה: „ונמצה” הוא פועל בלשון נפעל, המצביע על פעולה הנעשית כמאליה¹², הדם נסחט כאילו מעצמו על קיר המזבח¹³, על-ידי „והקטיר המזבחה”, או על-ידי המליקה וכדומה – ואין מובן¹⁴:

ידוע לפני כן¹⁵, שבקרבת עולה מן הבהמה קיימות העבודות של שחיטה, זריקת הדם על המזבח והקטרה, והשאלה היא מדוע אין מוצאים בעולת העוף עבודה הדומה לעבודת זריקת הדם על המזבח, בעוד אשר מוצאים בה את עבודות השחיטה וההקטרה¹⁶ (אם כי במקום שחיטה, יש בעולת העוף מליקה)?

לפיכך, לאחר הוכחת משמעות המילה „ונמצה”, מתכוון רש"י לתרץ שאלה זו, ומסביר שהפעולה ה„נפעלת” של „ונמצה” נעשית על-ידי עבודה ופעולה מיוחדת של האדם – „כובש (בית השחיטה על קיר המזבח

ויקרא שיחות

והדם מתמצה ויורד)¹⁷, בדומה לעבודת זריקת הדם¹⁸ על המזבח¹⁹.

ג. יש צורך בהוכחות משני פסוקים אלו דוקא

לפי זה מובן מדוע בחר רש"י את ההוכחות לפירושו דוקא משני פסוקים אלה, כי בהם מודגש שהמשמעות של „ונמצה” „מיץ” – קשורה לפעולת האדם – כבישה:

מתחילת הפסוק במשלי „מיץ חלב יוציא חמאה ומיץ אף יוציא דם” אין הוכחה לעניננו: ש„ונמצה” נעשה באופן של „כובש”, כי הן „חמאה” מ„חלב”, והן „דם” מ„אף” אינם נמצים על-ידי פעולת כבישה וסחיטה, אלא על-ידי חיבוך, הכאה וכדומה, ולפעמים הם נמצים אף מעצמם: החמאה צפה על פני החלב מעצמה, והדם ניגר מהאף מעצמו, כפי שרואים בפועל. לפיכך מצטט רש"י דוקא את סוף הפסוק – „מיץ אפים (יוציא ריב)”, כי שם „מיץ” נעשה באותו אופן של „כובש בית השחיטה”: על-ידי סחיטה, דחיפה ולחיצת הכעס החוצה – „יוציא ריב” – מתפתחת מריבה.

17) להעיר מהגירסא שבדפוס שני „ונמצה דמו, לשון מיץ כובש כו” ואינו מביא הכתובים. וכ”ה ברא”ם.
18) בפרש”י פרשתנו (ה, ט) „בעולה לא הטעין אלא מצוי ובחטאת הוא ומצוי אוחז בעורף כו”. אבל אין הכוונה שבעולה אין כלל הענין של זריקת הדם, כ”א שבחטאת הוצרכו להיות ב' פעולות. אבל גם מצוי דעולה תוכנו ענין הוריקה. וכדמוכח מפרש”י זה גופא דמשה הוא ומצוי ול”ו. ובפרש”י מעילה (ט, א) במשנה ד”ה מיצה) „דמיצוי עולת העוף במקום זריקה דבהמה והוא בחטאת העוף כו”.
וראה דעת זקנים בעה”ת, חזקוני ופענח רוא – עה”פ. ועוד.
19) ועפ”ז יומתק מה שפירושו על „זמלק והקטיר ונמצה” כתב לאחר פירושו על „ונמצה דמו” – כי דוקא לאחר פירושו כאן שזהו ענין הוריקה, מקשה לאח”ז „אפשר לומר כן מאחר שהוא מקטיר הוא מוצה”, שהרי למדנו שההקטרה היא לאתר הוריקה. ראה רמב”ן ורא”ם כאן. וראה פנ”י עה”פ.

* * *

בימינו אלה, שמאז כלה חמתו בביהמ"ק, ולאחרי "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸, ולאחרי כל הגזירות והשמדות ר"ל ור"ל שסבלו בנ"י באריכות וקושי הגלות האחרון, ובפרט גזירת השואה בדור האחרון, בודאי נעשה הצירוף והזיכוכך בשלימות, "די והותר" – נעשה הענין ד"סומך מלך בבל"⁹ אך ורק באופן של טוב הנראה והנגלה לעיני בשר, ובלשון חז"ל¹⁰ שהקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו, כל מה שעשית¹¹ לא עשיתי אלא בשבילכם. . הגיע זמן גאולתכם!"

ובדורנו זה (ובפרט בשנה זו, "הי' תהא שנת נפלאות אראנו") צריכה להיות עיקר ההדגשה. . בהענין ד"סומך נופלים", לחזק ולעודד את רוחם של בנ"י. . כולל ובמיוחד – החיזוק והעידוד ע"י האמונה בביאת המשיח ובטחון גמור ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא"¹², וההוספה בהכנה לביאתו ע"י התשובה וקיום התומ"צ, ובלשון ההכרזה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹³, "שובה ישראל עד ה' אלקיך, והכן עצמך ובני ביתך לקבל פני משיח צדקנו הבא בקרוב ממש"¹⁴.

(משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) תנשא)

(8) תניא רפ"ז.

(9) יחזקאל כד, ב.

(10) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(11) כולל גם הפעולה דמלך בבל שאינו אלא כגרון ביד החוצב בו.

(12) שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(13) אג"ק שלו ח"ה ס"ע שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ועוד.

(14) "היום יום" – ט"ו טבת.

שלאחריה, אינה מוסבת על פעולת כבישת הגזו עצמה, אלא ליציאת ה"טל" מן ה"גזו"²², כפי שנאמר בסוף הפסוק, "וימץ טל מן הגזו מלוא הספל מים".

לפיכך אין זו הוכחה מדוייקת לענינו כאשר המילים, ונמצה דמו" מדגישים את הפעולה של, וכו"ב בית השחיטה".

לעומת זאת, במשלי רוצה רש"י לפרש את השווה שבין שלושת הענינים המוזכרים בפסוק – "מיץ חלב... ומיץ אף... ומיץ אפים...", שהוא אינו אופן הפעולה בחלב, באף ובאפים (להיפך: בכל אחד מהם יש פעולה שונה, כדלעיל), אלא השויון ביניהם הוא בתוצאה של הפעולה – "ויציא" – הוצאת המיץ.

ולכן מתאים כהוכחה הפסוק מספר שופטים, שבו, "וימץ..." מדבר אודות יציאת הטל (וסחיטת²³).

לפי כל האמור לעיל מובן גם מדוע מפרש רש"י, "כובש בית השחיטה", באותו, דיבור המתחיל, בהמשך אחד להוכחה מן הפסוקים האחרים, כי זה חשוב לעצם הפירוש, כי כך מובן שפעולת, ונמצה" נעשית על-ידי כבישה.

ה. פעולת המיציא כאן – דוקא על-ידי כבישה

אך עדיין אין מובן: מדוע חשוב להדגיש כאן שמיציא הים נעשה על-ידי, כובש בית השחיטה, שלכן צריך רש"י לצטט דוקא שני

(22) ובמצו"ד שם משמע ש"וימץ" הוא לשון נפעל.
(23) כפרש"י משלי שם "מיץ סחיטה כמו .. וימץ טל וגו'". ובפשוטו קאי על כל הג' פעמים "מיץ" שבכתוב. ועפ"ז "סחיטה" הוא צד השווה שבכולם – הפעולה בדבר להוציא ממנו הבלוע בו (וכו"ב). משא"כ "כובש" אינו מדגיש היציאה כ"א רק פעולת האדם בהדבר.

אך הוכחה זו בלבד אינה מספקת, כי פעולת ה"מיציא" ב"אפים" אינה פעולה מעשית ממש, ככבישת בית השחיטה. לכן מצטט רש"י גם את הפסוק, "כי אפס המיץ", שבו הכוונה היא, כפי שמפרש רש"י שם, ל"חלב וחמאה" הנחלבים²⁰ מהצאן והבקר, שזוהי עשייה ממש, והחלב אינו יוצא על-ידי הכאה וכדומה, אלא על-ידי סחיטה ולחיצה ממש.

אך גם ההוכחה, "כי אפס המיץ" בלבד אינה מספקת, כי שם אפשר להבין, שהמילה "מיץ" אינה מדגישה את פעולת המיציא עצמה, אלא זהו רק תואר לעושר ולכבוד של הצאן והבקר, שהם תוצאה מכך שחולבים מהם חלב וחמאה. כפי שמפרש שם רש"י, "המיץ שלך, עשרך וכבודך שהיה לך על ידי צאנך ובקרך שאת מוצצת מהם חלב וחמאה"²¹. לפיכך צריך רש"י להביא גם – וכהוכחה ראשונה – את הביטוי "מיץ אפים", שבו, "מיץ" היא פעולה של לחיצה.

ד. ההוכחה מספר שופטים אינה מתאימה כאן

ההסבר לכך שרש"י אינו מביא את ההוכחה מספר שופטים – "וימץ טל מן הגזו", שזוהי פעולה מעשית – הוא:

באותו פסוק בספר שופטים, לפני המילים, "וימץ טל...", נאמר, "ויזר את הגזו", כלומר, הוא סחט את הגזו (כפי שמפרש רש"י שם, "לשון מכבש"). וכיון שכבר מוזכרת פעולת סחיטה, מובן, שהפעולה, "וימץ טל...",

(20) כפרש"י שם (והוא לקמן בפנים. ועד"ז במצודות. ועוד) "מוצצת מהם". וגם זה שייך לנדר"ד – ראה לקמן בפנים ס"ה.

(21) וגם אפשר לפרש כשאר מפרשים שם – ראה רד"ק, ראב"ע שם. ועוד.

הוספה בשורת הגאולה

יא.

מצינו בגדעון ש"בימיו¹ היו ישראל בצרה והי' הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות. . . כיון שנמצא זכות בגדעון שלמד עליהם זכות, מיד נגלה אליו המלאך, שנאמר וירא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכחך זה, בכח זכות שלמדת על בני², "אמר הקב"ה, יש בך כח ללמד סניגוריא על ישראל, בזכותך הם נגאלים"².

. . . הלימוד זכות בנוגע לקירוב וזירוז הגאולה – שכיון שכבר "כלו כל הקיצין"³, עוד בזמן הגמרא, ועאכ"כ לאחרי אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא . . . ובנוגע לתשובה («אין הדבר תלוי אלא בתשובה»³) – כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא) כמה פעמים במשך ימי חייו, שע"ז נעשה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁴ מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא⁵ שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמור)⁶ אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" – הרי בודאי ובודאי שמשיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, ה"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורייהוראה בישראל, וכיון שהתורה "לא בשמים היא"⁷, הרי, פס"ד זה בב"ד של מטה מחייב כביכול ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

- 1) תנחומא שופטים ד.
- 2) יל"ש שופטים רמז סב.
- 3) סנהדרין צז, ב.
- 4) זח"א קכט, סע"א.
- 5) קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טושו"ע אה"ע סל"ח סל"א.
- 6) ע"פ גירסת האור זרוע סק"ב.
- 7) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

לקוטי

ויקרא

שיחות

הקרבת דמו על המזבח כי בעבודת האדם, הוא צריך להקריב (למסור) לה' את ענין התענוג (חלב) וענין החום וההתלהבות (דם)²⁷.

לפיכך, בסוף הסוג הראשון של הקרבנות המוזכר בתורה – קרבן עולה²⁸, שגם הוא מכפר (על מצוות עשה ועל לאו שניתק לעשה²⁹), מבהיר רש"י בפירושו על "ונמצה דמו" (בענין זריקת הדם, שבה עיקר הכפרה³⁰), שענין הכפרה של הקרבן מתבסס על עבודת ה"מייץ", כבישה – עבודת ה"אתכפיא" וביטול המציאות העצמית³¹, ואז "הדם מתמצה ויורד" – ה"ריתחה" בתאוות העולם מוסרת מן האדם.

לפיכך³² מצטט רש"י, "לשון מייץ אפים", כי בענין של "מייץ אפים יוציא ריב" מתבטאת (ברמז) המשמעות הכללית של החטא, ואופן התשובה והכפרה על חטא, כדלקמן.

ז. הכעס והעבירות – ניתוק מה'

על הכעס אומרים חז"ל: "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה"³³, וכפי שמסביר אדמו"ר

פסוקים אלו, כדלעיל, ולא על-ידי פעולה אחרת?

ולפי האמור לעיל יש לומר: כיון שרש"י מסביר שפעולת "ונמצה" היא במקום פעולת הוריקה (הזאה) על המזבח וצריכה להיות דומה לה²⁴, ולכן היא צריכה להיעשות דוקא על-ידי לחיצה, "כובש בית השחיטה":

דם היוצא על-ידי הכאה וכדומה, מייץ אף יוציא דם, איננו בדרכו השיגרתית, אלא ההכאה גורמת לתחילת יציאת הדם, הממשיך אחר-כך לזרום מעצמו זמן מה.

לעומת זאת אצל משקה היוצא על-ידי לחיצה וסחיטה (חליבת בהמה²⁵ וכדומה) – הרי המשך יציאת המשקה הוא תוצאה של פעולת כבישה מתמדת.

וכיון שהעבודה של "ונמצה דמו" היא במקום זריקה (והזאה), שהיא פעולת הכהן, לכן מסביר רש"י שכך צריך להיות גם לגבי "ונמצה דמו", על-ידי "כובש בית השחיטה".

ו. מצוי הדם – עבודת "אתכפיא"

מ"ינה של תורה", אשר בפירושו רש"י זה:

ידועים דברי הרמב"ן²⁶ לגבי העבודות הנעשות בקרבן המכפר על האדם, שהאדם צריך לחשוב – "כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה... דמו (דהקרבן) תחת דמו נפש תחת נפשו...".

וזהו משמעות הענין של הקרבת חלב

- 24) וכדמשמע ממפרשים הנ"ל שבהערה 18 שמיצוי הוא גדר אחד עם זריקה.
- 25) הרא"י שרש"י מביא כאן.
- 26) פרשתנו א, ט.

- 27) ראה ד"ה טעמה כי טוב תש"ט פ"ב. ועוד.
- 28) להעיר שדברי הרמב"ן הנ"ל הוא בפסוק הנאמר בקרבן עולה.
- 29) פרש"י פרשתנו א, ד. תו"כ שם (וראה רמב"ן וגו"א שם). וראה זכאים ז, ב ובפרש"י. אגה"ת פ"ב.
- 30) תו"כ שם. זכאים ו, א. וש"נ. וראה פרש"י ד"ה דם – פסחים עז, ב.
- 31) ראה ברכות יז, א (הובא באגה"ת שם) "שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי כו".
- 32) להעיר גם ממרו"ל בספרי (ואתחנן ו, ה) עד מיצוי הנפש כו' (הובא באגה"ק ס"א). וראה ערוך (ובערך השלם).
- 33) כ"ה באגה"ת פ"ז. אגה"ק ר"ס כה. ובקיצורים והערות לתניא ע' לט "ע' שבת קה ע"ב. וע' בר"מ ח"ג קעט ריש ע"א. וע' באור עולם שבספר ראשית חכ' פט"ז, וע' זר ח"א כו, ב. ובת"ז תנ"ז בתחלתו, ובמד"ד

הזקן³⁴, שבשעת הכעס, נסתלקה ממנו האמונה, כי אילו היה מאמין שהכל בא מאת ה' לא היה כועס. כלומר, ענין הכעס מתבטא בניתוק מהקדוש־ברוך־הוא – „כאילו עובד עבודה זרה”. וזוהי המהות של כל העבירות, כפי שמסביר אדמו"ר הזקן³⁵, כי על־ידי כל עבירה עוברים על רצון הקדוש־ברוך־הוא ומתנתקים בשעת המעשה מאלקות, בדומה לחטא עבודה זרה.

וזהו הפירוש הפנימי לסוף הפסוק „מיץ אפים יוציא ריב”: על־ידי העבירה נוצר „ריב” עם הקדוש־ברוך־הוא. אך כיון שבענין הכעס בולט יותר הניתוק, ומודגש יותר מבעבירות אחרות, כפי שרואים שרק לגבי עבירות מסוימות כתוב „כאילו עובד עבודה זרה”, לכן נאמר ענין זה לגבי „מיץ אפים”, ששם הוא גלוי, כדלעיל.

וכאשר יהודי מביא קרבן וחוזר בתשובה על העבירה, גם אז „מיץ אפים יוציא ריב”, אלא שאז נעשה הדבר באופן של „כובש כעסו” כדלעיל, וכן – מרגיז יצר טוב על יצר הרע. (באופן כללי כך הוא בתשובה על כל עבירה, שאז כובשים ומבטשים את היצר הרע שהביא את האדם לעבור על רצון הקדוש־ברוך־הוא ולהינתק מאלקות), ועל־ידי כך „יוציא ריב” – עם היצר הרע.

ולכן כתוב כאן „אפים” לשון רבים, כשהכוונה היא לכעס הגורם לריב עם הקדוש־ברוך־הוא ר"ל, ולכעס הנכבש –

(ובמדר*) הנעלם מו"ח פ' נח". ועייג"כ זח"ג רלה, ב. פיה"מ אבות פ"ב מ"מ**. רמב"ם הל' דעות פ"ב ה"ג. (34) אגה"ק שם. (35) תניא פכ"ד – כה.

(* ובלקוטי הגהות לתניא ע' ס' במדרש**. (** וכצ"ל בקצוה"ע ע' קמט.

הוא לצורך ענין האתכפיא והאתהפכא – הפיכת הרע לטוב, כפי שמוסבר בתניא⁴² הפסוק⁴³, „כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה, פירוש שישוב מרשעו ויעשה הרע שלו יום ואור למעלה”.

(42) פכ"ז.
(43) משלי טז, ד.

ועל־ידי זה נגרם „ריח ניחוח לה”⁴⁴, – נחת רוח לפני הקדוש־ברוך־הוא, מ„דברים חריפים או מחומצים רק שהם מתובלים ומתוקנים היטב עד שנעשו מעדנים להשיב הנפש”⁴⁵, ונגרם „אסתלק יקרא דקודשא־ברוך־הוא בכולהו עלמין”.

(משיחת ש"פ ויקרא תשל"ו)

(44) הנאמר בפרשתנו א, ט. יג. יז. – בסוף דכל קרבן עולה.
(45) תניא שם.

לזכות

כ"ק אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ זַרְבֵינוּ

מֶלֶךְ הַמְּשִיחַ

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ זַרְבֵינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִיחַ

לְעוֹלָם וָעֶד

ח. הסבר הדברים ברוחניות

אך יכולה להתעורר השאלה: כיון שמצד עצמו אין היהודי עובר עבירה, כדברי³⁷ אדמו"ר הזקן: יהודי אינו רוצה ואינו יכול להינתק מאלקות. וכשלונו של יהודי בעבירה נגרם על־ידי „עלילה” מלמעלה³⁸ כביכול, ולכן נאמר „בל ידח ממנו נדח”, שבסופו של דבר יחזור כל יהודי בתשובה³⁹. ואם כך, מדוע היה צורך בירידה ובהסתר שעל־ידי החטא?

על כך ממשיך רש"י ואומר „כי אפס המץ”, כשהכוונה היא לחלב שחולבים מצאן ובקר. כלומר, מה שיוציא מן הסחיטה והכבישה, לאחר עשיית התשובה, דומה ל„חלב”.

„חלב” כשלעצמו היה צריך להיות, לפי סברה בתורת אמת, אסור באכילה (מפני ש„דם נעכר ונעשה חלב”, או מפני „אבר מן החי”), אך התורה חידשה שהוא מותר⁴⁰, עד אשר הוא הפך לדבר שבו משבחים את ארץ ישראל⁴⁰ – „ארץ זבת חלב ודבש”⁴¹. זהו ענין האתהפכא – דבר שהיה צריך להיות אסור לפי התורה, מתירה אותו התורה ואף משבחת בו.

וכך ברוחניות: הכוונה של „מיץ אפים יוציא ריב”, שתחילה עבר האדם עבירה ונוצר „ריב” לגבי הקדוש־ברוך־הוא, ואחר־כך הוא כבש כעסו, וה„ריב” הוא כלפי היצר הרע –

(38) תנחומא וישב ד'. וראה טוכה נב, ב. ובארוכה – תו"ח תולדות ד"ה ויתן לך פ"י ואילך. ובכ"מ. וראה לקו"ש חי"ח ע' 395-6. וש"ב.

(39) הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג. תניא ספלי"ט.

(40) בכורות ו, ב. וראה אנציקלופדי' תלמודית בערכו. וש"נ.

(41) שמות ג, ה. ועוד.